

Overdenking Lucas 7, 1-10 - 9 juni 2014 - Wehl

ds. Arja Oude Kotte-de Boon (geinspireerd door een preek van ds. P. Vliegenthart)

Thema: 'Buiten je grenzen - Outside the box.....'

Er loopt een lijntje tussen koning Salomo en de verteller Lucas.
Salomo kende Lucas niet, die leefde 800 jaar later,
maar Lucas had ongetwijfeld over Salomo gehoord,
en misschien kende hij het gebed dat deze uitsprak bij de inwijding van de tempel,
die deze koning had laten bouwen.
Salomo bidt voor de vreemdeling die uit een ver land naar Jeruzalem is gekomen
om God in de tempel te vereren een die de grens overschrijdt....
Salomo vraagt God om het gebed van de vreemdeling te verhoren.
Lucas vertelt over een Romeinse hoofdman, ook een vreemdeling,
ook de grens overgekomen..... een opdracht
en die Jezus om hulp vraagt voor zijn zieke slaaf.
Dat lijntje tussen Salomo en Lucas loopt via 'de vreemdeling'.

Bij Salomo blijft die vreemdeling onbekend.
Bij Lucas krijgt de vreemdeling een gezicht,
of beter, een karakter dat heel uitvoerig wordt geschetst.
We horen hoe anderen over hem denken,
en hoe hij over zichzelf denkt.
Dat is de moeite waard om ons eens in te verdiepen,
want stellen ook wij ons die vraag niet geregeld:
'Hoe zullen ze over me denken, wat zullen ze van me vinden?'
Maar ook: 'Hoe kijk ik eigenlijk naar mezelf?'
En ook speelt op de achtergrond mee: 'Hoe sta ik tegenover een vreemdeling?'
Het verhaal past prachtig in de tijd na Pinksteren,
toen we hoorden dat de liefde van God grenzen overschrijdt.

Lucas vertelt:
Het gaat over een Romeinse centurio, een hoofdman over 100 soldaten,
die gelegerd is in Kafarnaüm, een dorpje aan het meer van Galilea.
Hij komt van over de grens, en is gestuurd naar een hem onbekend land.
Behorend tot de overheersers van Israël
zou je verwachten dat hij door de joden aldaar gehaat was,
maar hoe anders is het.
De mensen denken goed over hem. Hij wordt zelfs geprezen,
Verteld wordt dat hij van het volk hield en een synagoge voor hen bouwde.
Blijkbaar had hij een groot respect voor het Joodse volk en liet dat merken.
Toen is er iets gebeurd wat maar zelden gebeurt,
- n.l. zwart-wit denken wordt doorbroken,

- vooroordelen vallen weg,
- het *hoe je met elkaar omgaat* wordt bepalend of iets goed of fout wordt genoemd..
ook al bleven de Romeinen daar de baas.....
Blijkbaar kan dat dan toch gebeuren tussen mensen,
dat zij anders over elkaar gaan denken - outside the box.....
terwijl er in de bestaande verhoudingen formeel niets verandert. .

Ook in ander opzicht is deze centurio een hoogstaand mens.
Zijn zorg en aandacht voor een slaaf is opmerkelijk.
Hoe de relatie tussen die twee precies is geweest?
van persoonlijke, vertrouwelijke of meer praktische aard?
het is niet duidelijk.
Maar de hoofdman vindt hem van waarde.
Deze van hem afhankelijke mens is hem dierbaar, die wil hij niet kwijt,
en daarom zet hij zich voor hem in,
al moet hij daarvoor ongebruikelijke wegen gaan - outside the box.

Kennelijk heeft de hoofdman gehoord over Jezus, die rondtrekt door Galilea,
over de verhalen die hij vertelt,
over zijn onderwijs in de leer van hun God,
en over de gezangen die hij verricht.
Zo vat hij het plan op deze Jezus te naderen.
Hij pakt het verstandig aan.
Hij kent de religieuze joodse regels die een Jood verbiedt
bij een heiden, een onreine, over de drempel te komen.
Hij vraagt enkele vooraanstaande Joden voor hem naar Jezus te gaan.
Hij maakt - zou je kunnen zeggen - gebruik van zijn netwerk
dat hij gedurende zijn verblijf in Kafarnaum heeft opgebouwd.
Ze gaan, en vol lof spreken ze over deze centurio .
Ze nemen het voor hem op.
Wat denken ze goed over hem!
en dat zeggen ze Jezus ook:
"Hij is het waard!, want hij houdt van ons.
Onze synagoge hebben we aan hem te danken "-
en Jezus wist welke ze bedoelden, want hij was er zelf geweest -.
Wat geweldig is het als mensen voor elkaar opkomen.

Hier gebeurt wat Jezus zijn leerlingen had geleerd,
even tevoren, voordat ze in Kafarnaum aankwamen.
Wat bij Matheus de 'bergrede' heet, noemt Lucas de 'veldrede'.
Daarin klonk: *'heb je vijanden lief.'*
En: *'Bid, en er zal gegeven worden.....'*
Wij zeggen: *'Wie goed doet, goed ontmoet'.*

Hier gebeurt het voor hun ogen.
Het is allereerst die hoofdman, die Romein.....
Wat gaat hij fijngevoelig en respectvol te werk.
En wat is er daardoor gaan schuiven in de verhoudingen,.....
grenzen werden overschreden en verlegd.

Lukt ons dat in het leven?
Staan wij er voor open dat het kan gebeuren?
Vooroordelen loslaten? Uitreiken naar de ander?
Openingen maken in vastgelopen situaties?
De hoofdman wordt er zeer om geprezen,

Hiermee is Lucas nog niet klaar met zijn verhaal.
Hij laat ons ook nog weten hoe de hoofdman over zichzelf denkt.
Als hij hoort dat Jezus naar hem onderweg is,
stuurt hij opnieuw een delegatie,
ditmaal zijn het vrienden - een ander netwerk -
en laat Jezus weten:

*"Doe geen moeite om onder mijn dak te komen,
dat ben ik - buitenstaander, vreemdeling, mens van over de grens - niet waard.
Het is voldoende als U een woord spreekt!*

Zo vergaat het mijzelf, als hoofdman over 100 soldaten ook:

'Ik zeg 'ga', en ze gaan,

Kom, en ze zijn er al, Doet dit, en het gebeurt'.

*Als jij, Jezus, dat nu ook eens doet, dan zal mijn knecht genezen,
en hoef je helemaal niet hierheen te komen.....'*

Wat een bijzonder mens!

Hij weet wat hijzelf waard is - en kent tegelijk zijn plaats.

Hij heeft de vrijmoedigheid om te vragen - en is tegelijk nederig t.o Jezus.

Maar bovenal: hij vertrouwt erop dat het kan!

Dat het woord van Jezus, gelijk staat aan zijn daad.

Het doet denken aan die rabbijn
die in beide zakken van zijn broek een briefje heeft zitten.

Op het ene staat te lezen:

Je bent geschapen uit het stof der aarde (oftewel: beeld je maar niets in).

En op het andere: *beelddrager van God ben je (oftewel: weet wat je waard bent en
gedraag je daarnaar).*

Die balans,..... nuchter, eerlijk, zelfbewust.

Als je dat lukt in het leven.....

Hier wordt het ons verteld over n.b. een Romein, een vreemdeling, een vijand.

Het raakt aan het geheim van God met zijn wereld,

waarbij hij grenzen te buiten en te boven gaat.
Het lijkt wel Pinksteren. Gods liefde wereldwijd.
Zelfs Jezus is verwonderd over wat hier gebeurt.
De woorden en daden van deze hoofdman,
zetten de deur van Gods Koninkrijk op een kier,
geven een glimp van de wereld naar Gods bedoeling prijs.

Er staat in de bijbel nog een verhaal dat hier sprekend op lijkt.
Het vertelt over een heidense vrouw, een Kananese,
die bij Jezus op komt voor haar ernstig zieke dochter.
Jezus zegt haar dat hij niet gekomen is voor de mensen buiten Israël.....
Maar die vrouw trekt hem over de streep, over de grens,
en zegt dat toch ook de hondjes - onreine beesten -
de broodkruimels eten die van de tafel van hun baasje op de grond vallen.
Ook daar is Jezus verwonderd over zo'n groot geloof.
Het helpt hemzelf om verder te kijken dan de grenzen van Israël..

Die hoofdman en die moeder.....
ze openen grenzen die gesloten leken,
ze zijn voor-trekkers op weg naar Gods toekomst.
Ze wijzen ons de weg naar het Koninkrijk.
Jezus denkt groot over hen.
Hij prijst hen om hun vertrouwen.

Hoe denken wij over onszelf?
Laten we ons maar niets verbeelden -
we zijn gemaakt uit het stof der aarde,
En beseft wel wat je waard bent, zoals die hoofdman en die moeder,
die zoveel zelfrespect hadden dat zij durfden blijven vragen,
die niet in hun schulp kropen, maar zich lieten horen,
en zo Jezus hielpen herinneren aan zijn eigen woorden.

Mensen uit één stuk zijn zij.
Woord en daad komen bij hen samen.
Ze zoeken naar wegen binnen hun grenzen,
en overschrijden tegelijk grenzen en krijgen anderen daarin mee.
Met hun creatieve blik en handelen, openen ze ramen en deuren
naar het leven van Licht, Vrede en Recht.

Amen.